

[Undervisningsministeren.]

„Biblioteker, hvis Formaal er at virke for almindelig Udbredelse af Kundskaber og Oplysning, ydes der Statstilskud efter de i denne Lov angivne Regler.“ Nu har man foretrukket at forme Formaaalsparagraffen saaledes:

„Til Biblioteker, hvis Formaal er at virke for almindelig Udbredelse af Kundskaber gennem saglig, skønlitterær og anden almindennende Litteratur, ydes der Statstilskud efter de i denne Lov angivne Regler.“

Denne Affattelse har jeg ikke haft noget som helst at indvende imod, og den har samlet enstemmig Tilslutning.

Af de andre Ændringer, der er foretaget i det oprindelige Forslag, skal jeg kun dvæle ved nogle enkelte, der har lidt mere Betydning. Formaalet med dem har aabenbart været at fremme det, man kalder stedligt Selvstyre, i noget højere Grad. Biblioteksdirektørens Skøn skal ikke, saaledes som det var foreslaaet i mit oprindelige Forslag, godkendes af Biblioteksraadet. Man har hævdet fra en vis Side, at det ikke vil betyde nogen Fare for større Udgifter, men tværtimod mere Sparsommelighed. Det er vanskeligt at udtale sig nærmere herom, men saa meget kan jeg sige, at den hidtidige Bestemmelse har været meget lidt anvendt; jeg tror, der kun i et eneste Tilfælde har været rejst Sag, og jeg mener derfor, man kan gaa med til denne Ændring uden Betænkelighed. — Noget mere Betænkelighed har jeg haft ved at gaa med til, at Bibliotekerne ikke som Regel skal være gratis. Der stod i mit oprindelige Forslag, at de som Regel skulde være gratis, men at der kunde gives Dispensation, men i saa Fald fik Bibliotekerne en lille Afkortning i deres Tilskud. Nu har man foreslaaet, at de enten kan være gratis, eller at der kan kræves et mindre Bidrag. Jeg tror nu ikke, det vil faa stor praktisk Betydning, jeg tror, Hovedregelen vil blive som hidtil, at Bibliotekerne i Almindelighed staar vederlagsfrit til Benyttelse for Egnens Befolkning. — Jeg havde foreslaaet, at det mindste stedlige aarlige Tilskud som Betingelse for Statstilskud skulde være 100 Kr. — det er som bekendt nu 50 Kr. Jeg syntes, 50 Kr. var alt for lidt, at der ikke kunde blive noget ordentligt Bibliotek, hvis Beløbet ikke forhøjedes noget, og havde derfor foreslaaet 100 Kr., hvad jeg ikke synes var nogen stor Forhøjelse. Men man er saa i Folketingsudvalget og i Folketinget enedes om det, der ligger lige midt imellem, nemlig 75 Kr., og jeg er gaaet med dertil, om end med nogen Betænkelighed. —

Jeg havde endvidere foreslaaet, at som Regel kun eet Bibliotek i hver Købstad eller — paa Landet — i hvert Sogn kunde anerkendes og faa Tilskud. Man har nu i Stedet for hvert Sogn foretrukket hvert Skoledistrikt. Som det er oplyst for Folketingsudvalget, har Stillingen været den, at Ordene: „som Regel“ hidtil ikke har voldt nogen større Vanskelighed, idet man overalt, hvor man har ønsket det, har faaet et Folkebibliotek anerkendt i et Skoledistrikt, og jeg har derfor heller ikke haft nogen væsentlig Betænkelighed ved at gaa med til denne Ændring. — Mere Betænkelighed, ogsaa af finansielle Grunde, har jeg haft ved at gaa med til den nye Regel om Børnebiblioteker, som Folketingsudvalget har stillet Forslag om, men jeg har ment, at den almindelige Enighed ikke skulde briste paa dette Punkt — saa stor Betydning havde det dog heller ikke.

De Tilskudsregler, som jeg har foreslaaet, og som Biblioteksraadet havde indstillet, har Folketinget helt ud fulgt med en ganske lille, rent formel Ændring. Dette er Lovforslagets Hovedformaal. Loven af 1923 havde jo megen Betydning, men alle har i mange Aar været enige om, at den dels formelt var ret uheldigt affattet, dels ikke havde tilstrækkeligt klare og ensartede Tilskudsregler. Det, der nu naas ved det foreliggende Lovforslag, er, at vi faar en bedre formel Opygning af hele Loven, og at Tilskudsreglerne bliver klare og ensartede. De gaar ud paa, som der staar i § 6, at til hver Biblioteksorganisation ydes der et Grundtilskud, som i Forhold til de faste stedlige Tilskud i det forløbne Aar udgør 80 pCt. af indtil 15 000 Kr., 40 pCt. af de næste 10 000 og 20 pCt. af de faste stedlige Tilskud udover 25 000 Kr. Dernæst, til Biblioteker, der er anerkendt som Centralbiblioteker, ydes der et Centraltilskud, som udgør Halvdelen af Grundtilskuddet, dog ikke ud over 6 400 Kr. Det er af Ministeriet gjort op paa den Maade, at hvis Loven gennemføres, vil Statstilskuddet til vore Biblioteker, der nu udgør en lille Million Kroner, komme op paa noget over 1 Million. Det vil blive en Forhøjelse af 120 000 Kr. Det er ikke noget ganske lille Beløb, men dog heller ikke større end, at jeg mener, at Rigsdagen fuldt ud kan forsvare at gennemføre dette Lovforslag, fordi vore Folkebiblioteker, vore Centralbiblioteker, hele vor Biblioteksordning her i Landet har en saa ganske overordentlig Betydning for Folkeoplysningens Fremme.

Lovforslaget i den Form, hvori det foreligger for det høje Ting, er den 6. Marts enstemmigt vedtaget af Folketinget. Jeg har derfor, tænker jeg, al Grund til at vente en vel-